

Nr 214.

Godkänd av första kammaren den 19 juni 1946.

Godkänd av andra kammaren den 18 juni 1946.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag för budgetåret 1946/47 till fångvården m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 170.)

Till KONUNGEN.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under andra huvudtiteln (punkterna 36—42 och 50) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, såsom förslagsanslag för budgetåret 1946/47 beräkna, till Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar 316 300 kronor, till Fångvårdsstyrelsen: Omkostnader 48 500 kronor, till Fångvårdsanstalterna: Avlöningar 4 423 000 kronor, till Fångvårdsanstalterna: Omkostnader 2 965 400 kronor, till Interneringsnämnden 15 500 kronor, till Ungdomsfängelsenämnden 12 200 kronor, till Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport 200 000 kronor och till Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar 272 800 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 225, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 29 mars 1946, föreslagit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning och avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, avlöningsstaten att tillämpas under budgetåret 1946/47,

dels till Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av 410 300 kronor,

dels till Fångvårdsstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av 83 000 kronor,

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning och avlöningsstat för fångvårdsanstalterna, avlöningsstaten att tillämpas under budgetåret 1946/47,

dels till Fångvårdsanstalterna: Avlöningar för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av 5 103 800 kronor,

dels till Fångvårdsanstalterna: Omkostnader för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av 3 087 000 kronor,

dels fastställa av departementschefen förordad stat för interneringsnämnden, att tillämpas tills vidare under budgetåret 1946/47,

dels till Interneringsnämnden för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av 39 700 kronor,

dels fastställa av departementschefen förordad stat för ungdomsfängelsenämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47,

dels till Ungdomsfängelsenämnden för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av 12 900 kronor,

dels till Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor,

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning och avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, avlöningsstaten att tillämpas under budgetåret 1946/47,

dels till Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor,

dels ock till Sinnessjukavdelning m. m. vid centralfängelset å Härlanda för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 117 000 kronor.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling förehaft dels de likalydande motionerna I: 301 och II: 466, i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, att tjänsten som socialbyråchef hos fångvårdsstyrelsen fr. o. m. den 1 juli 1946 skall uppföras på ordinarie stat, dels ock motionen II: 504, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta placera de i propositionen angivna eldarna sålunda att 2 placeras i lönegrad A 7, 4 i lönegrad Eo 7 samt 5 i lönegrad Eo 6.

Den förra året beslutade straffverkställighetsreformen har medfört, att frågan om fångvårdens organisation kommit i ett helt nytt läge. Fångvårdsstyrelsen har den 22 februari 1946 erhållit Kungl. Maj:ts uppdrag att utarbete en plan för omorganisation av fångvårdens anstaltsväsende jämte därtill knuten personal, avsedd att tjäna till ledning vid bedömandet av uppkommande frågor om anskaffande och inrättande av nya anstalter, nedläggande eller modernisering av befintliga anstalter samt anstalternas personalbehov. Denna plan skall avlämnas före den 1 juni 1946 och därefter bliva föremål för översyn av statens sakrevision och statens organisationsnämnd.

I Kungl. Maj:ts föreliggande förslag för nästa budgetår ha de krav beaktats, som reformen ställer på fångvårdens olika organ. Med hänsyn till det läge, vari organisationsfrågorna befinna sig, har departementschefen emellertid ansett, att man tills vidare bör ställa sig i viss mån avvaktande vid bedömande av ovannämnda spörsmål och vad därmed äger samband.

Vad departementschefen i olika hänseenden anfört angående *anstaltsorganisationen* har ej givit riksdagen anledning till erinran.

Vidkommande frågan om *löneställningen för vakt- och arbetsledarpersonal m. fl.* har departementschefen framhållit, att en allmän förbättring av de nuvarande löneförhållandena för fångvårdstjänstemännen framstår såsom en nödvändig följd av straffverkställighetsreformen. Kungl. Maj:t föreslår en allmän uppflyttning av personalen i bevakning och verkstadsdrift med en lönegrad jämte en viss ökning av antalet befordringstjänster.

Ökningen av befordringstjänsterna innebär uppflyttning med tre eller fyra — i ett fall fem — lönegrader för 30 befattningar inom den manliga bevakningskåren, 21 befattningar inom verkstadsdriftens manliga personal och 3 befattningar inom den kvinnliga personalen i såväl bevakning som verkstadsdrift.

Arbetsuppgifterna för den kvinnliga personal, som huvudsakligen är sysselsatt med bevakningsgöromål eller inom verkstadsdriften, ha av utredningen konstaterats vara i stort sett likartade med de åligganden, som ankomma på motsvarande manliga befattningshavare. Departementschefen har därför ansett starka skäl tala för att utjämna den nuvarande olikheten i lönesättningen för manliga och kvinnliga befattningshavare beträffande fångvårdens personal. I detta sammanhang har meddelats, att de spörsmål, som vore förenade med ett allmänt genomförande av likalönsprincipen inom statsförvaltningen, inom en nära framtid skulle komma att upptagas till behandling inom finansdepartementet. Då frågan alltså stode inför sin lösning i ett större sammanhang har departementschefen icke ansett sig nu kunna upptaga densamma.

Riksdagen kan i huvudsak godkänna vad sålunda anförts och föreslagits beträffande personalen för bevakning och verkstadsdrift. Såsom departementschefen framhållit bör den föreslagna allmänna uppflyttningen en lönegrad av denna personal i förening med ökningen av antalet befordringstjänster vara tillräcklig även med hänsyn till behovet av förbättrade rekryterings- och befodringsförhållanden.

Befattningshavare med övervägande andra uppgifter än bevakning och arbetsledning — i främsta rummet sjukvårds-, kontors- och ekonomipersonalen — omfattas ej av förslaget om allmän lönegradsuppflyttning. Deras löneställning har prövats särskilt. Detta beror på att de uppgifter med tillsyn och utbildning, som åligga dessa befattningshavare, ej ansetts vara av den betydelse att de böra föranleda likställighet med bevaknings- och arbetsledarpersonalen. Sålunda ställas de intagna till denna personals förfogande i regel endast såsom hjälp eller handräckning, ofta mer tillfälligt, och utbildningen har närmast karaktären av nödig handledning för göromålens behöriga utförande. Det är enligt vad departementschefen framhållit angeläget, att denna åtskillnad mellan personal i bevakning och arbetsdrift, å ena, samt övrig personal, å andra sidan, uppehålls för framtiden.

Denna utgångspunkt för bedömningen av sjukvårds-, kontors- och ekonomipersonalens löneställning har riksdagen funnit välgrundad.

Jämväl i övriga avseenden har riksdagen funnit sig böra i huvudsak bi-

falla Kungl. Maj:ts förslag. Sålunda har riksdagen ej ansett sig böra bifalla i motionen II: 504 beträffande eldarnas lönegradsplacering framlagda förslag i annan mån än att riksdagen ansett, att någon nedflyttning av eldarbefattningar till lönegrad 5 ej bör äga rum. Den av den föreslagna nedflyttningen berörda personalen bör alltså bibehållas såsom icke-ordinarie i 6 lönegraden. I anledning av motionen bör frågan, huruvida befattningen såsom näst ansvarig eldare vid Hallanstalten kan anses hänförd till rätt lönegrad, tagas under omprövning av fångvårdsstyrelsen, som i denna fråga bör rådgöra med byggnadsstyrelsens värmetekniska avdelning.

Såsom departementschefen framhållit har den betydande ökning av *fångvårdsstyrelsens arbetsbörda*, som efter hand uppkommit, haft till följd, att den ursprungliga ramen för styrelsens organisation i viss mån sprängts. Den sociala avdelningen och arbetskontoret ha kommit att utgöra väsentligen självständiga avdelningar inom styrelsen. Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär, att de utbrytas till självständiga byråer. Då arbetsökningen till viss del beror på själva genomförandet av de många reformerna på straffverksställighetens område, har en viss försiktighet ansetts böra iakttagas i fråga om inrättande av nya ordinarie tjänster. I anslutning härtill föreslås, att de nya befattningarna såsom byråchef uppföras på extra ordinarie stat.

I de likalydande motionerna I: 301 och II: 466 föreslås, att chefen för den sociala byrån skall uppföras på ordinarie stat. Även med beaktande av vad departementschefen anfört har det icke heller synts riksdagen erforderligt att mer än en av de nya byråchefstjänsterna blir extra ordinarie, helst som en omprövning av byråindelningen av styrelsen lämpligen kan tagas upp 1948, då en av de nuvarande byråcheferna kommer att uppnå pensionsåldern. Riksdagen har därför bifallit motionerna och vidtagit härav föranledd jämkning i personalförteckningen. I avlöningsstaten har i anledning härav gjorts den jämkningen att ett belopp av 12 000 kronor överförts från anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal till anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän.

Vad därefter angår *fångvårdens personalbehov* har ett riktigt bedömande av detsamma ansetts möjligt först efter den allmänna översyn av personalorganisationen, som är avsedd att komma till stånd i samband med planläggningen av anstaltsväsendets omorganisation. Någon ökning av antalet ordinarie tjänster har under dessa förhållanden icke föreslagits. Även i fråga om inrättande av nya extra ordinarie tjänster har iakttagits återhållsamhet.

Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen funnit sig böra bifalla i alla delar.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts beräkning av anslaget till *omkostnader* vid fångvårdsanstalterna.

Vad departementschefen anfört beträffande förenämnda anslag ävensom i fråga om anslag till *interneringsnämnden* och anslag till avlöningar vid *Bonaanstalten* och till sinnessjukavdelning vid centralfängelset å *Härlanda* har ej i övrigt givit riksdagen anledning till erinran.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

I. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 301 och II: 466

dels godkänt följande personalförteckning för fångvårdsstyrelsen:

Personalförteckning.

Befattning Lönegrad

Tjänstemän å ordinarie stat.

1 överdirektör	B 2
3 byråchefer	A 30
1 byrådirektör	A 28
1 förste byråsekreterare	A 26
1 kamrerare	A 24
3 förste byråsekreterare	A 24
2 aktuarier	A 21
1 byråsekreterare	A 21
2 assistenter	A 16
1 kansliskrivare	A 11
1 kontorist	A 9
1 förste expeditionsvakt	A 7
2 kanslibiträden	A 7
2 expeditionsvakter	A 5
3 kontorsbiträden	A 4
4 skrivbiträden	A 2

Tjänstemän å övergångsstat.

2 byrådirektörer	A 28
1 kansliskrivare	A 11

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

1 byråchef	Eo 30
1 förste byråinspektör	Eo 24
1 aktuarie	Eo 21
1 byråsekreterare	Eo 21;

Anm. Befattningen såsom kontorist må icke besättas så länge den å övergångsstat uppförde kansliskrivaren kvarstår i tjänst.

dels fastställt följande avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, att tillämpas under budgetåret 1946/47:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 182 200
2. Arvodet och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 15 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 164 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 48 000

Summa kronor 410 300;

dels ock till *Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1946/47 under andra huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 410 300 kronor;

II. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Fångvårdsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1946/47 under andra huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 83 000 kronor;

III. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 504 dels godkänt följande personalförteckning för fångvårdsanstalterna:

Personalförteckning.

Befattning

Lönegrad

Tjänstemän å ordinarie stat.

Styresmän m. fl.

1 direktör	A 28
6 direktörer	A 26
1 förste pastor och överlärare	A 26
8 direktörer	A 24
2 pastorer och förste lärare	A 24
2 kamrerare	A 22
1 arbetsassistent	A 21
2 assistenter	A 20
12 assistenter	A 18
3 kronohäktesföreståndare	A 18
1 lantbruksinspektör	A 17
12 assistenter	A 16
6 kronohäktesföreståndare	A 16
4 kronohäktesföreståndare	A 15
1 föreståndare vid fångkoloni	A 15

Läkarpersonal.

2 överläkare	A 28
6 förste läkare	A 28
4 överläkare	A 27

Personal i bevakning och verkstadsdrift.

8 uppsyningsmän	A 13
5 yrkesmästare	A 13
9 uppsyningsmän	A 11
9 yrkesmästare	A 11
1 uppsyningsman	A 9
32 yrkesmästare	A 9
66 överkonstaplar	A 9
2 första vaktfruar	A 7
357 vaktkonstaplar	A 7
29 vaktfruar	A 4

Befattning

Lönegrad

Sjukvårds-, kontors- och ekonomipersonal.

1 maskinmästare	A 13
1 maskinist	A 11
3 maskinister	A 9
1 montör	A 9
1 köksföreståndare	A 8
2 maskinister	A 8
1 kanslibiträde	A 7
2 sjuksköterskor	A 7
2 bilförare	A 6
2 eldare	A 6
7 köksföreståndare	A 6
1 biträdande köksföreståndare	A 5
7 kontorsbiträden	A 4

Tjänstemän å övergångsstat.

2 direktörer	A 24
1 assistent	A 20
1 kronohäktesföreståndare	A 16
1 upplysningsman	A 11
2 överkonstaplar	A 9

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

2 andre läkare..... Eo 26;

Anm. 1. Kronohäktesföreståndarbefattningarna i A 16 vid kronohäktena i Jönköping och Falun må icke besättas så länge respektive å övergångsstat uppförda direktörer i A 24 kvarstå i tjänst.

Anm. 2. Antalet ordinarie vaktfruar må överstiga det i förteckningen angivna antalet under förutsättning att motsvarande antal ordinarie vaktfrubefattningar hållas obesatta vid statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter.

dels fastställt följande avlöningsstat för fångvårdsanstalterna, att tillämpas under budgetåret 1946/47:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 2 454 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 175 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 1 875 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 598 800
	<hr/>
	Summa kronor 5 103 800;

dels ock till *Fångvårdsanstalterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1946/47 under andra huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 5 103 800 kronor;

- IV. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag
 dels till *Fångvårdsanstalterna*: *Omkostnader* för budgetåret 1946/47 under andra huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 3 087 000 kronor;
 dels fastställt följande stat för interneringsnämnden, att tillämpas tills vidare under budgetåret 1946/47:

Stat.

A v l ö n i n g a r .

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	27 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m., <i>förslagsvis</i>	»	7 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	1 000

O m k o s t n a d e r .

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	»	4 700
		Summa kronor 39 700;

- dels till *Interneringsnämnden* för budgetåret 1946/47 under andra huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 39 700 kronor;
 dels fastställt följande stat för ungdomsfängelnsnämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

Stat.

A v l ö n i n g a r .

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	4 700
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m.	»	3 600
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	400

O m k o s t n a d e r .

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	»	4 200
		Summa kronor 12 900;

- dels till *Ungdomsfängelnsnämnden* för budgetåret 1946/47 under andra huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 12 900 kronor;
 dels till *Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport* för budgetåret 1946/47 under andra huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 250 000 kronor;
 dels godkänt följande personalförteckning för statens uppfostringsanstalt å Bona:

Personalförteckning.

Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	Lönegrad
1 direktör		A 27
1 pastor och förste lärare		A 24

Befattning	Lönegrad
1 arbetsledare, tillika avdelningsföreståndare	A 18
1 lantbruksinspektör, tillika avdelningsföreståndare	A 18
2 lärare, tillika avdelningsföreståndare	A 18
1 räkenskapsförare och redogörare	A 17
2 uppsyningsmän	A 11
3 yrkesmästare	A 11
6 förste förmän	A 9
1 maskinist	A 9
1 trädgårdsmästare	A 9
6 yrkesmästare	A 9
13 förmän	A 7
1 eldare	A 6
1 köksföreståndare	A 6;

dels fastställt följande avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas under budgetåret 1946/47:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	.....	kronor	130 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	.....	»	5 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	.....	»	82 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	.....	»	30 600
Summa kronor			250 000;

dels till *Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar* för budgetåret 1946/47 under andra huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 250 000 kronor;

dels ock till *Sinnessjukavdelning m. m. vid centralfängelset å Härlanda* för budgetåret 1946/47 under statens allmänna fastighetsfond anvisat ett investeringsanslag av 117 000 kronor.

Stockholm den 19 juni 1946.

Med undersåtlig vördnad.